

NAGY-BÁNYAI EV. REF. EGYHÁZMEGYE

1883. november 15.

Sárközön tartott

k ö z g y ü l é s é n e k

JEGYZŐKÖNYVE.

Bencsik István esperes és Ujfalussy Miklós egyhm. gondnok
elnöklete alatt jelen voltak:

Lajos György v. főjegyző, Gulyás Lajos, Balogh István, Ferenczy Károly, Soltész János e. főjegyző, Celder Márton tanácsbírák, Szél György aljegyző. Bodnár János, Gergely Károly, Bartha Mór, Barkász Albert, Gál Péter, Kálmán Sándor, Kató Béla, Fekete Pál, Hajdu Albert, Hajdu Zsigmond, Szentgyörgyi Zsigmond, Nagy Károly, Cserepes Gerzon, Szabó József, Sátor Dávid, Biki Ferencz lelkészek; Ladányi Lajos, Nagy László, Szabó Albert tanítók; Ujfalussy Lajos, Kiss Róbert, Báthory Antal, Tatay Miklós, Kató József, Kánya György.

Esperes ur Istentől kegyelmet, áldást kérve a gyűlés munkájára, felvilágosításul elmondja miért volt szükséges e szokatlan időben való gyűlés tartás, t. i. hogy a közalap körüli teendők egyöntetűleg és az aláírási iva kiállítása a törvény kívánalma szerint egyházmegyei felülvizsgálás és ellátás alá terjesztve intéztessenek el. Üdvözölve elnöktársa ő méltóságát, — a gyűlés tagjait, — a tanácskozást megnyitottnak nyilvánítja.

125. Esperes ur beterjeszti az egyházmegyei szavazatbontó bizottságnak f. évi szept. 21-én Remetemezőn kelt jegyzőkönyvét, melynek tartalma szerint 1. sz. a. az egyházmegyei gondnokságra beadott összesen 41 szavazat; ebből Ujfalussy Sándor 27, Nagy Béla 8, grf. Degenfeld Sándor 6 szavazatot nyertek.

A szavazás kimutatott eredménye szerint Ujfalussy Sándor ur általános többséget nyervén, törvényesen meg-

választatott egyházmegyei gondnoknak, s hivatalában közgyűlésileg örömmel és teljes készséggel megerősítetik; határozatilag felkérendő lévén a főtiszteletű püspöki hivatal, hogy a még távol jövőben tartandó egyházkerületi gyűlésig is hatalmazza fel a megválasztott gondnok urat, a gondnoki hivatal teendőinek vitelére.

126. Ugyanazon jegyzőkönyv 2 száma alatt elő van adva, hogy az eh. világi jegyzőségekre bejött 40 szavazatból főjegyzőségre Lajos György 24, Nyirő Sándor 10, Böszörményi Zsigmond 6 szavazatot, aljegyzőségre id. Böszörményi Sándor 20, Böszörményi Zsigmond 11, Kölcsény Ákos 9 szavazatot nyertek.

A betérjesztett jegyzőkönyv alapján Lajos György ur világi főjegyzőnek megválasztatván, hivatalában teljes készséggel és örömmel megerősítetik; az aljegyzőségre általános szavazat többséget senki sem nyervén, esperes ur a két több szavazatot nyert egyén kijelölésével újabb szavazást rendelt el, s a szavazatok hivatalához beküldetvén, azok felbontása jelen gyűlésünkön fog megtörténni.

127. Nagy Béla és Szeőke Barna világi tanácsbíró urak, előbbi különösen azon indokból, mert az egyházmegyei gondnoki hivatalnak egyházmegyénk területén kívül lakó egyénnel való betöltésében a világi tanácsbírói kar iránti bizalmatlanság kifejezését látja, esperes urhoz beküldött nyilatkozatukban hivatalukról lemondanak.

Közgyűlésünk sajnálattal veszi tudomásul és fogadja el ezen lemondásokat, azonban megjegyze, hogy a mostani egyházmegyei gondnoki választás sem a törvénnyel, sem a gyakorlattal nem ellenkezik.

128. A világi aljegyzőre beadott szavazatok felbontására Balogh István elnöklete alatt Gergely Károly, Bodnár János és Kiss Róbert urak kiküldetnek, jelentésök e gyűlés folyama alatt bevértatván.

129. A szeptember 17-ki szavazatbontó küldöttségi jegyzőkönyv tartalma és az esperes ur jelentése szerint, egyházmegyei gondnokra Kis-Hodos, világi jegyzőkre első ízben Apa és Sz.-Kóród, világi aljegyzőre most ismét Kis-Hodos nem adtak szavazatot.

A fenálló egyházmegyei szabály szerint az illető lelkészek 2—2 frt, a kis hodosi két esetért 4 frt fizetésében marasztaltatnak el, és ezen összeget 15 nap alatt a gyámpénztárnoknak kifizetni köteleztetnek.

130. Esperes ur jelenti, hogy Király Antal nagybányai káplán-tanító bökényi rendes lelkésszé választatván, helye megürült, s a nagy-

bányai egyház egy előbbi sikertelen választás után újabb választást rendezve, Biki Ferencz sárközlaki segédlelkész tanítót megválasztotta.

Biki Ferencz nagybányai segédlelkész tanítóvá lett megválasztása helyben hagyatik és megerősítettik.

131. Néhai Csanálosi György nagypaládi lelkész árvái panaszo-
ják, hogy bár még mindig tetemes hátralékos követelésök van édes
atyjok lelkészi fizetéséből, még is az egyház az édes atyjok által ré-
gebben az egyház pénztárából kölcsönzött 140 frtot és annak kama-
tait megfizetni követeli, kéri azért a kimutatásban beterjesztett hát-
ralékos követelésekből ezen adósságot leszámíttatni s a fenmaradó
hátraléknak behajtását, az egyház előljáróságának kötelességévé tenni.

Az ügy megvizsgálására Császy Bálint tanácsbíró és
Barkász Albert lelkész urak oly felhatalmazással küldetnek
ki, hogy a helyszinén lehető rövid idő alatt megjelenve, az
általok jogosnak megállapítandó fizetési hátralékos összeg-
ből az egyházpénztárának 140 frt követelését számolják le.
Minthogy pedig a hátralékok között állítólag halál és el-
pusztulás miatt behajthatatlan régi keletű összegek is van-
nak, a melyek behajtását annak idejében az előljáróság el-
hanyagolta, s e hanyagságért nem lehetvén a szegény ár-
vák érdekeit szenvedtetni és büntetni: mindazok az egyház
által kifizetendők lesznek. Mivel pedig a kölcsönös köve-
telés igen egy idejű, a kamat mintkét részről törlendő.

A küldöttség, eljárásáról való jelentését az egyház-
megyei világi elnökséghez, aztán a netaláni további intéz-
kedés szükségességéből haladéktalanul terjessze be.

132. A nagypaládi esetből kifolyólag azon kérdés merült fel,
hogy a belhivatalnoki fizetések régi hátralékaiért kik vannak fele-
lősségre kötelezve, s miként kell azt gyakorlatilag biztosítani?

A felelősség törvényeink 28. §. 5. és 14. pontja értel-
mében első sorban a presbyteriumot terheli, egyházmegyei
1874. évi 36. sz. a. határozat szerint pedig minden egyházi
év végén a hátralék az egyház közpénztárából kifizetendő:
mindazáltal hogy még szorosabb ellenőrzés alatt álljon a hátra-
lékok kérdése, utasíttatnak az egyházi belhivatalnokok, hogy
minden évben egyházlátogatás alkalmával a hátralékokról hi-
ánytalan kimutatást, vagy teljesen hűjelentést terjeszsenek be a
látogató küldöttségnek, hogy a hátralékok hanyagolása még job-
ban ismerve legyens az ellen a felsőbb intézkedés megtétethessék.

133. A világi aljegyzőre beadott szavazatok felbontásával meg-
bizott küldöttség beterjeszti, miszerint beadatott összesen 41 szavazat,
ebből kapott id. Böszörményi Sándor 26, Böszörményi Zsigmond 15-öt.

A szavazatok ez eredménye folytán közgyűlésünk id. Böszörményi Sándor urat elválasztott egyházmegyei világi aljegyzőnek nyilvánítja ki s hivatalában örömmel erősíti meg, és felhívja a legközelebbi gyűlésen állásának leendő elfoglalására.

134. Olvastatott Császy Bálint tanácsbíró urnak esperes urhoz intézett e jelen gyűlésről elmaradása okát tárgyzó levele, melyben nevezett tanácsbíró ur előadja, hogy a mennyiben a mikolai lelkész Bartha Mór ellen beadott panaszok alkalmával az avasujvárosi egyházmegyei gyűlés jegyzőkönyvének 80 száma szerint Bartha Mór lelkész által ő ellenében jogsértés és törvénytelenység elkövetése miatt vád emeltetett, s a mennyiben a mikolai ügyet tárgyzó remetemezei 120 számú tanácsülési végzés által érintett súlyos vád alól sem fel nem mentetett, sem el nem ítéltetett: innen folyólag míg vagy a vád visszavétele, vagy vád alaptalanságának kimondása által elégtételt nem nyer, az egyházmegyei gyűléseken való megjelenését tiltja önérzete és a tanácsbírói kar iránti tisztelete.

Közgyűlésünk különös kiemelésével annak, hogy az egész mikolai ügyre nézve már ítélet hozatott, és pedig a vádlott lelkész elmarasztalásával; nem lát és nem tud semmi olyast a remetemezői 120. sz. tanácsülési végzésben, mint az annak alanyát képező peranyagban, mi Császy Bálint tanácsbíró ur jellemére távolról is homályt vetetne, s a midőn jelenben sajnálattal veszi tudomásul elmaradását, jövőben minden aggályát elosztatottan örömmel lája őt — tanácsbíráinak mint egyik legidősbjét, ugy egyik legbuzgóbbját is — körében

135. Gergely Károly és id. Böszörményi Sándor urak, mint tavaszi közgyűlésünk 43. sz. a. végzésével közpénztárnok 1882. évi számadásának megvizsgálására kiküldettek, beterjesztik jelentésöket, mely szerint nevezett számadás első része helyes és helyben hagyható, második részében a 9 lapon 372 frt 49 kr helyett a lapösszegnek 372 frt 53 kr-nak kellene lenni. Továbbá a 17-ik lapon az egyházmegye tökepénzeinek kimutatásánál 1194 frt helyett 1192 frt jön ki, mikor is a kimutatott tökeállomány 1128 frt 30 kr, két forinttal kevesebb lenne, s így a tökekimutatás 2 frttal helyesbitendő.

Beterjesztett jelentésben foglalt s fent elsorolt kiigazításokkal közpénztárnok 1882-ik évi számadása helyben hagyatik, s az évről a számadás terhe alól felmentetik.

136. Fentebbi számmal kapcsolatban tárgyalás alá vétetett közpénztárnoknak számadásához csatolt előterjesztvénye, mely szerint jelentést tesz, hogy az egyházmegye tökepénzei után esedékessé vált kamat némelyeknél ma is hátrányban van, másoknak pedig kölcső

kötvénye szabálytalanul kiállított; továbbá, hogy a mennyiben az egyházmegyének a szigeti, szatmári és debreczeni iskolákjára tett alapítványai után ugyan olyan nagyságu kamatot kell beszolgáltatni az egyházmegyének, mint a milyen kamatot maga az egyházmegye nyer, s így e tőkék, illetve kamatok kezelése csak a pénztárnok dolgát szaporítja: nem lenne-e célszerű, ha a körülmények engedik ez alapítványi tőkék befizetése?

Ez előterjesztés folytán utasítja közgyűlésünk mindazokat, kik az egyházmegye részére fizetési hátrányban vannak, hogy 15 nap alatt tartozásaiknak eleget tegyenek, Gál Péternek kivételelesen újévig fizetési halasztás adatik, s az Árokháti István-féle tartozás ügye egyelőre függőben hagyatik. Azokat pedig, kiknek kötvényeik szabálytalanok, így Papolczy Károly, Gál Péter, felhívja közgyűlésünk, hogy 15 nap alatt szabályszerű bélyeg s kezesekkel ellátott új kötvényt küldjenek közpénztárnokhoz. A mi végezetre az egyházmegye iskolai alapítványait illeti, ez alapítványi tőkék mihelyt a körülmények engedik, pénztárnok által kifizetendők.

137. Méltóságos gondnok ur halaszthatlan teendői folytán gyűlésünket elhagyni kénytelen lévén:

Távoztával Lajos György világi tanácsbíró ur felhívatik a gyűlés további folyamára helyettes világi elnökül.

138. Lajos György tanácsbíró ur elnökül helyettesítetvén, Kiss Róbert szolgabíró ur felhívatik a gyűlés tartamára helyettes tanácsbírónak.

A felhívásnak engedve Kiss Róbert ur, eskütétel után helyettes tanácsbírói székét elfoglalja.

139. Indítványba tétetett, hogy azon benső szívélyes viszony kifejezésére, mely egyházmegyénket gondnokához fűzi, közgyűlésünk az újonnan választott egyházmegyei gondnokot küldöttségileg üdvözlje.

Közgyűlésünk a tett indítványt közhelyesléssel fogadja, s egyházmegyénk új gondnoka Ujfalussy Sándor ur üdvözlétére esperes ur vezetése alatt Lajos György és Gergely Károly urakat küldi ki, örömmel vevén egyesek részéről a kinevezett küldöttséghez való csatlakozást.

140. Mielőtt a közalap iveinek vizsgálása megkezdődne, szükségesnek mutatkozott két lényeges kérdés felett eszmét cserélni, nevezetesen: hogy a konvent által szeptemberben kimondott, de egyházkerületi felsőség által hivatalosan nem körözött 10 kros rovat nyitása elfogadható-e? és mennyit lehetne az ajánlatnál vagy kivetésnél egyes egyházakban minimumként előzetesen megállapítani.

Minthogy köztudomásulag a konvent a 10 kros rovatot kimondta és az jegyzőkönyvileg tulajdonképen már körözve is van, és mivel más egyházmegyékben is alkalmazásba vétetett, azt egyházmegyénk is elfogadja; de nem veti el azon aláírási iverket sem, amelyekene rovat hiányzik. Minimalis ajánlat vagy kivetésként pedig egyes egyházaknál oly összeget állapít meg, a mely egy-egy lélekre legalább 5 kr évi adót mutat ki; ezen alól eső összegű aláírási iverk kipótlás végett visszautasítandók lesznek, s a presbyteriumok engedetlensége esetén, egyházmegyei küldöttség az illető egyházi előjáróság terhére fogja a méltányos és törvény követelte kivetést a helyszínen végrehajtani, a minek szükség esetén való foganatosítására esperes ur megbizatik.

141. Felvétettek az egyes egyházak által beküldött ref. közalap aláírási iveri, s esperes ur jelenti, miszerint azokat mind egyenként átvizsgálta, s azok kiállításának mineműségéről s adózási összegeinek mennyiségéről egy kimutatást készített, melynek felolvasásával a felülvizsgálat könnyítve leend.

A közalap aláírási iveriről készített kimutatás köszönettel fogadtatik, s annak tételei felolvastatván, kitünt, hogy az iverk, presbyteri javaslatok, felmentettek névsora csak 12 egyházból küldetett be pontosan és rendben, nevezetesen: Szárazberek, Tisztaberek, Hirip, Kis-Kolcs, N.-Kolcs, Krassó, Lázári, Magosliget, Ombod, Pálfalva, K-Remete, Szentmárton és Vámfaluból; a többiekből vagy hiányosan, vagy szabálytalanul állítottak ki az okmányok. Általánoságban kedvező az eredmény, amennyiben az ajánlatok átlag egyes lélek után 6 kron felül emelkednek, három egyház küldött oly ajánlatot, mely el nem fogadható, u. m. Mikola, N.-Palád és Sárköz, a melyekben az ajánlat alig 3 kr egy lélek után, ezért kipótlás végett kiutasítandók; végül három egyház: Nagy-Bánya, Felső-Bánya, Apa Apa-hegygyel még az aláírási iveret nem küldte be.

A szabálytalanul és hiányos okmányokkal kiállított aláírási iverk az illető lelkesi hivatalokhoz kipótlás végett visszaküldetnek; Mikola, N.-Palád és Sárköz a fentebbi számban hozott végzésre való figyelmeztetéssel az új kivetésre utasítatnak; az eddig be nem küldő egyházak előjárói és a most megintett s visszaküldött, nem szabatosan kiállított okmányok illetékes kezelői felhivatnak, hogy 15 nap alatt minden iver szabályos mellékletekkel együtt az esperesi hivatalhoz beterjesszenek.

142. A folyó évi július 17 én Szinérváralján tartott gyűlésen Nagy Károly vámfalusi lelkész és az amaczi magtár gondnoka közt fenforgó ügyben újabb kérdés támadt, nevezetesen kétségbe van vonva, hogy azon magtár felett, mely részvényesek tulajdona, van-e az egyházmegyei hatóságnak felügyeleti joga, s ennél fogva a hivatolt végzést jogosan tehet-e?

Miután e kérdés merült fel, szükséges a helyszínen megvizsgálni az amaczi magtárnak alapszabályait, multját s jelen viszonyait, melyre nézve Soltész János és Böszörményi Sándor jegyző urak kiküldetnek, hogy tüzetesen nézzék át a magtári alakulás, változás jegyzőkönyveit, s jelentéseket ez ügyről jövő gyűlésre terjesszék be.

143. A józsefházai egyházban f. évi augusztus 5-én idősb Tóth György, ifj. Tóth György és Tóth András által templomi botrány követtetvén el, lelkész feljelentésére esperes ur vizsgáló küldöttséget nevezett ki, s most a küldöttség beterjeszti vizsgálati jegyzőkönyvét.

Minthogy az eset lelkész által a polgári hatóságnak, nevezetesen a szinérváraljai járásbiróságnak már bejelentett, egyházmegyei hatóságunk bevárja annak ítéletét s azután fog érdemlegesen ez ügyben határozatot hozni.

144. A kispesleskei egyház előljárósága panaszolja, hogy a Nagy-Peleskén, mint leányegyházban lakó birtokosok s egyháztagok semminemű egyházi adófizetést nem akarnak önként elfogadni, ennél fogva utasítást kér, hogy minő arányban rovatnak meg az illetők?

Egyházmegyénkben több helyeken fenálló gyakorlat szerint épen olyan arányban fizetnek adót a leány- mint az anyaegyházban, azért, mert szolgálmányokat sem a belhivatalnokok, sem egyház részére nem tesznek: ennél fogva ezen eljárás alkalmazandó a nagypesleskei egyháztagok irányában is.

145. A szatmári gymnasium tanügyi bizottsága levélben mond köszönetet egyházmegyénk azon támogatásáért, hogy a mult évben esperes ur által 18 frt 10 kr segélyt jutatott számára, egyszersmind tudatja, hogy ezután a nagybányai egyházmegye adománya tökécsitetni rendeltetett.

A tanügyi bizottság köszönete és jelentése tudomásul vétetvén, esperes ur felkérte, hogy egyházlátogatáskor a szatmári gymnasium segélyezésére, — mely reánk nézve is fontos és jótékony iskola, — minél több adományt gyűjteni sziveskedjék.

146. Nagy Béla világi tanácsbíró lemondásával a lelkészjelölő bizottságba egy tag választása szükségeltetvén:

Lajos György eddigi póttag rendes taggá, helyére pedig póttagnak Császy Bálint tanácsbíró ur választatik.

147. Főjegyző jelenti, hogy az egyházi adókönyvek kinyomatására legjutányosabb alánlatot tett a szatmári „Szabadsajtó“ tulajdonosa, ennél fogva a megbízott küldöttség azzal szerződött, és 5000 példányt 80 frtért állit ki, f. évi december 1 jére. Egyszersmind javaslatba teszi, hogy egyes példányokat a különben is szükölködő egyházmegyei pénztár javára 3 krajczárban kellene elárusítani, ugyan, hogy 10 % a könyvekből minden egyháznak tartalék gyanánt ingyen adassék.

A jelentés tudomásul vétetvén, az adókönyvek kinyomtatása körül tett intézkedések helybenhagyatnak s az egyes példányoknak 3 krban leendő elárusítása a javasolt módon fog eszközöltetni, utasittatván egyházmegyei pénztárnok a 80 frt költségnek előlegezésére; mely összeg aztán az adókönyvek szétosztásával egyházlátogatáskor lesz beszédendő. Ezzel a gyűlés esperes elnök ur által bezáratott.

A 125—132 és 140—147. számokat jegyzette Soltész János egyh. főjegyző. A 133—139. számokat jegyzette Szél György egyh. aljegyző.

Hitelesítették Krassón, nov 24-én 1883.

Balogh István,
e. m. tanácsbíró.

Gergely Károly,
ref. lelkész.

TÁRGYMUTATÓ.

125. Ujfalussy Sándor ur egyházmegyei gondnokká 27 szavazattal megválasztatott.
126. Lajos György világi tanácsbíró világi főjegyzővé 24 szavazattal megválasztatott.
127. Nagy Béla és Szeőke Barna világi tanácsbírók lemondása elfogadtatott.
128. A világi aljegyzőre adott szavazatok felbontása küldöttségre bízatik.
129. Kis-Hodos, Apa és Sz.-Kóród lelkészei szavazat nem küldésért elmarasztaltatnak.
130. Biki Ferencz n.-bányai segéd-lelkésztanítóvá választatott.
131. Csanálosi György árvái és paládi egyház kölesönös követelése küldöttség által elintézendő.
132. A belhivatalnokok fizetési hátraléka egyházlátogatáskor bejelentendő.
133. Világi aljegyzővé id. Böszörményi Sándor 26 szavazattal megválasztatott.
134. Császy Bálint világi tanácsbíró urat közgyűlésünk rehabilitálnak tekintik.
135. Az egyházmegyei pénztárnok 1882. évi számadása terhe alól felmentetett.
136. Az egyházmegyei pénztár adósait fizetésre hívja fel közgyűlésünk.
137. Lajos György tanácsbíró ur világi elnökül helyettesítettik.
138. Kiss Róbert ur helyettes világi tanácsbíróvá tétetik.
139. Az újonnan választott egyházmegyei gondnok üdvözlésére küldöttség megy.
140. Az országos közalapra vonatkozó intézkedések tétetnek.
141. A közalap aláírási iveről kimutatás egyházmegyénkben.
142. Nagy Károly lelkész és az amaczi magtár közt fenforgó követelések küldöttség által megvizsgálandók.
143. A józsefházi templomi botrány az illetők által járásbiróság elé vitetett.
144. A nagypeleskei egyháztagek épügy fizessék az egyházi adót, mint az anyaegyháziak.
145. A szatmári gymnasium javára minél több adomány gyűjtendő.
146. A lelkész jelölő bizottságba Nagy Béla helyére Lajos György, ennek helyére Császy Bálint választatik.
147. Az egyházi adókönyvek elkészítéséről jelentés.

OTATUMYORAT

1. The first of the two main parts of the work is a general introduction to the subject of the study. This part is divided into two sections: the first section deals with the general principles of the study, and the second section deals with the specific principles of the study. The second part of the work is a detailed study of the subject, which is divided into three sections: the first section deals with the general principles of the study, the second section deals with the specific principles of the study, and the third section deals with the application of the principles of the study to the subject of the study.